

SZŐLŐSZEM BÖLCSŐDE

SZAKMAI PROGRAM

2023.

TARTALOMJEGYZÉK

1. A BÖLCSŐDE ALAPADATAI.....	4
2. KAPCSOLÓDÁSOK RELEVÁNS JOGSZABÁLYI- ÉS MÓDSZERTANI SZABÁLYZÓKKAL	5
2.1. Működéssel kapcsolatos szabályzók	5
2.2. Foglalkoztatási jogviszonnal kapcsolatos szabályzók	5
2.3. Módszertani szabályzók.....	6
3. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI.....	7
3.1. Az alapellátás célcsoportja.....	7
3.2. Ellátandó terület	8
3.2.1. Nyíregyháza.....	9
3.2.2. Nagycserkesz.....	10
3.3. A bölcsődei ellátást igénybevevők elvárásai, szükségletei	10
3.4. Időszakos gyermekfelügyeleti szolgáltatás célcsoportja	12
4. BÖLCSŐDÉNK KAPCSOLATAI	13
4.1. Intézményen belüli kapcsolatok	13
4.2. Intézményen kívüli kapcsolatok.....	15
5. SZEMÉLYI FELTÉTELEINK.....	16
6. TÁRGYI FELTÉTELEINK	17
7. NEVELÉSI-GONDOZÁSI FELADATOK	20
7.1. A bölcsődei nevelés alapelvei	20
7.2. A bölcsődei nevelés célja.....	25
7.3. A célok megvalósításának eszközei, módjai.....	27
7.5. A bölcsődei nevelés feladata	29
7.6. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei	31
7.7. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei	34
8. A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA	35
9. TÁJÉKOZTATÁS	37
9.1. Szülők tájékoztatásának személyes formái.....	38

9.2.Házirend.....	38
9.3.Bölcsődei dokumentáció	39
10. AZ IGÉNYBEVEVŐK ÉS A MUNKAVÁLLALÓK JOGAI.....	40
11. A SZAKMAI FELKÉSZÜLTÉG BIZTOSÍTÁSA	42
11.1. Kisgyermeknevelők	42
11.2. Bölcsődei dajkák.....	43
11.3. Konyhai dolgozók	43
12. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	44

1. A BÖLCSŐDE ALAPADATAI

A BÖLCSŐDE	
Neve	Szőlőszem Bölcsőde
Címe	4432 Nyíregyháza-Nyírszőlős, Kollégium u. 59.
Nyitvatartási idő	Hétfőtől – péntekig 06:30 – 17:00 óráig
Ellátási terület	Nyíregyháza Megyei Jogú Város és Nagycserkesz Község közigazgatási területe
Férőhelyszám	12
Telefon	
E-mail	szoloszembolcsode@gmail.com
Honlap	http://gyermekjoletialapellatas.hu/bolcsodek
A FENNTARTÓ	
Neve	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
Székhelye	4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.
Képviselője	NYMJV polgármestere
E-mail	polgarmester@nyiregyhaza.hu
Telefon	06-42-524-524
A MŰKÖDTETŐ INTÉZMÉNY	
Neve	Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény
Székhelye	4400 Nyíregyháza, Tokaji u. 1/D
Képviselője	Dr. Nagy Erzsébet Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény intézményvezetője 06-42-506-750 +36-20-327-8118 titkarsag.gyejo@gmail.com igazgato.gyejo@gmail.com
A SZAKMAI PROGRAM	
Készítőjének neve és beosztása	Dr. Nagy Erzsébet intézményvezető
Érvényességi ideje	2028.10.30.
Készítésének dátuma	2023.10.30.

2. KAPCSOLÓDÁSOK RELEVÁNS JOGSZABÁLYI- ÉS MÓDSZERTANI SZABÁLYZÓKKAL

2.1. Működéssel kapcsolatos szabályzók

- 1991. évi LXIV. törvény a gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
- 1997. évi XXXI törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (továbbiakban Gyvt.)
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről
- 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 235/1997.(XII.17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 369/2013.(X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 62/2011.(VI.30.) VM rendelet a vendéglátó-ipari termékek előállításának és forgalmazásának élelmiszerbiztonsági feltételeiről
- NYMJV Közgyűlésének 54/2011.(XII.16.) önkormányzati rendelete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényből adódó egyes feladatok végrehajtásáról

2.2. Foglalkoztatási jogviszonnyal kapcsolatos szabályzók

- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- 257/2000.(XII.26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról.

- 8/2000.(VIII.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 326/2013.(VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 9/2000.(VIII.4.) SzCsM rendelet: a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 20/2017.(IX.18.) EMMI rendelet a bölcsődei dajka, a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy és a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személy képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről
- 25/2017.(X.18.) EMMI rendelet a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről

2.3. Módszertani szabályzók

- Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja (2023)
https://issuu.com/magyarbolcsodekegyesulete/docs/bolcsodei_orzagos_alapprogram_2023_issuu?fr=sNjY5ZTM3MjUzMjY
- A bölcsődei ellátással kapcsolatos módszertani levelek és ajánlások
  - Tudástár – A beszoktatás módszertana. Szocializálódás a családból a bölcsődébe (2022)
https://issuu.com/magyarbolcsodekegyesulete/docs/tudastar_beszoktatás_issuu
  - Bölcsődei adaptáció – Módszertani levél (1979)
  - Útmutató a bölcsődei gondozónők családlátogatásához (1989)
  - Folyamatos napirend a bölcsődében. – Módszertani levél (1981)
  - Játék a bölcsődében – Módszertani levél (2003)
https://admin.webgenerator.hu/uploads_customer/11114970/m%C3%B3dszertani%20levelek/jatek_a_bolcsodeben.pdf

- Módszertani útmutató a kisgyermekről vezetett szakmai dokumentáció vezetéséről (2019)
<https://magyarbolcsodek.hu/hu/szakmai-anyagok/kisgyermeknevelo-dokumentacio/>
- Tudástár – Csecsemőtáplálás a bölcsődében (2021)
https://issuu.com/magyarbolcsodekegyesulete/docs/tudastar_minibolcsodeknek_csecsemotaplalas_oldalak
- Tudástár - Kisgyermek táplálása a bölcsődében (2021)
https://issuu.com/magyarbolcsodekegyesulete/docs/kisgyermek_taplalas_issuu
- Tudástár - Csecsemő és kisgyermek élelmezése a bölcsődében (2022)
- Gyermek napközbeni ellátásához illeszkedő standard – Bölcsődei ellátást nyújtó intézmények (2022)
https://bddsz.hu/sites/default/files/202202/Bolcsodei_ellatast_nyujto_intezmenyek_standard_220216_fin.pdf

3. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

3.1. Az alapellátás célcsoportja

A Szőlőszem Bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás keretében ellátja a dolgozó szülők gyermekeinek napközbeni felügyeletét, szakszerű nevelés- gondozását. Intézményünk hétfőtől péntekig tartó ötnapos munkarenddel, egész évben folyamatosan üzemel, kivétel a fenntartó által jóváhagyott nyári zárva tartás. Ekkor történik a bölcsődék karbantartása, nagytakarítása.

A nyári zárva tartás ideje alatt a szülő, törvényes képviselő kérésére ügyeletes bölcsőde gondoskodik a gyermek intézményi neveléséről, gondozásáról. Évente egy alkalommal, a Bölcsődék Napja alkalmából április 21.-én nevelés-gondozás nélküli munkanapot tartunk, melynek célja a bölcsődében dolgozók szakmai fejlesztése. A nevelés-gondozás nélküli munkanapon a bölcsődei ellátás keretében – erre irányuló szülői kérés esetén – a gyermek felügyeletét és étkeztetését biztosítjuk.

Nyitvatartási időben, hétköznaponként hétfőtől péntekig, 6³⁰ – 17⁰⁰ óra között fogadja a 3 év alatti gyermekeket 1 csoportban, mely létszáma 12 fő. Férőhelyünk 12 fő. Bölcsődénk az alapellátáson túl egyéb szolgáltatást nem végez, alapítvánnyal nem rendelkezik.

Az épület 2023-ban, a legmodernebb technológiákkal épült fel. Korszerű, a mai igényeket kielégítő infrastruktúra várja az intézménybe érkező gyermekeket épületen belül és kívül egyaránt. A csoportszoba kialakítása, berendezése a gyermekek igényeinek, szükségleteinek megfelelően lett kialakítva, ügyelve a biztonságosságra, korcsoportnak megfelelő játékkészlet minőségére és mennyiségére. A játszó udvaron telepítésre került egy babaház, emellett különféle nagymozgást fejlesztő játékok, eszközök, mobil mozgásfejlesztők is helyet kaptak. Biztonságos, részben gumiborítással fedett udvar, napvitorlával ellátott homokozó, pancsoló került megépítésre.

3.2. Ellátandó terület

A napközbeni gyermekellátásra egyre nagyobb igény mutatkozik országszerte, így van ez Nyíregyházán és környékén is.

A bölcsődés korú gyermeket nevelő családoknál sok esetben szükségessé válik az édesanya munkaerőpiaci reintegrációja is a családfenntartás érdekében, vagy a gyermek fejlődése során igényli a gyermekközösséget, az otthonon túli szocializációs színteret. Az okok sokrétűek, de az igény a bölcsődei ellátásra egyértelműen megmutatkozik.

A bölcsőde célja a településen található intézményi férőhelyek számának növelése, ezen keresztül a gyermekjóléti alapellátáshoz való hozzáférés javítása a településen élő valamennyi kisgyermeket nevelő család részére. Az ellátást igénybe vevők érkeznek a vármegye székhely számos pontjáról, és Nagycserkeszről, Nyíregyháza város közigazgatási területéről. Az évek óta jelentkező igények, illetve a településrészen élő 0-3 éves korú gyermekek létszámának figyelembevétele mellett pályázati támogatással 12 férőhelyes bölcsőde jött létre. Az egy csoportos bölcsődét a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet, a helyi adottságok, igények és lehetőségek figyelembevételével tervezték meg.

Egész évben folyamatos a jelentkezési lehetőség a bölcsődébe. Az igénylő a bölcsődei ellátás igénybevételét megelőző legfeljebb két hónapon belül a bölcsőde vezetőjénél kérelmezheti. Bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyermek, akinek szülei, nevelői, gondozói, törvényes

képviselői valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátást. A bölcsődei felvétel során figyelembe kell venni, ha a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll. Az ellátásért, étkezésért fizetendő gondozási, térítési díjakat minden esetben a fenntartó határozta meg.

A gyermekvédelmi törvény az általános rendelkezéshez ad egy kiegészítő lehetőséget, miszerint előnyben kell részesíteni a felvételi eljárás során azon kisgyermeket, akinek szociális- vagy egyéb ok miatt egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei nevelés, gondozás.

A gyermek felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti a körzeti védőnő, a házi gyermekorvos vagy a háziorvos, a család- és gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság is.

Ha bölcsődei nevelési év közben, veszélyeztetettség miatt kerül sor a gyermek bölcsődei felvételére, akkor a csoportlétszám legfeljebb a bölcsődei nevelési év végéig 1 fővel túlléphető.

A bölcsődei nevelési év tárgy év szeptember 1.-től következő év augusztus 31.-ig tart.

3.2.1. Nyíregyháza

Nyíregyháza az Észak-alföldi régióban, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében fekszik, a 4-es, 41-es, 36-os és a 38-as főutak keresztezésénél. Közúton Budapest, Debrecen felől a 4-es főúton, vagy az M3-as autópályán, Miskolc irányából a 38-as főúton közelíthető meg. Területe 274.54 km². A Megyei Jogú Város a Nyírség nyugati részén terül el, egyben a vármegye székhelye. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye és a Nyíregyházi járás székhelye közel 117 000 fős lakosságával az ország hetedik legnagyobb városa. 1990 óta megyei jogú város (előtte 1989-től megyei város). Dinamikusan fejlődő település. Ütemes fejlődésen a 18. században esett át, amely azóta is tart. Nyíregyháza rendkívül fejlett tömegközlekedéssel rendelkezik, amit autóbushálózat lát el. A buszok útvonala főleg a vasútállomás, a Vay Ádám körút, Örökösöld és a Sóstói úti kórház köré koncentrálódott. A belterületi buszjáratok száma huszonkilenc, emellett működik a városban hét, zöld számmal jelölt, H kezdőbetűvel ellátott járat is, ami a legkülső területeket köti össze a belvárossal. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye székhelye a térség legellátottabb települése, közigazgatási és gazdasági központja. A rendszerváltást követően több külföldi érdekltségű cég jelent meg a városban, ezzel megeremtve a jó gazdasági potenciált.

3.2.2. Nagycserkesz

Nyíregyházához hasonlóan Nagycserkesz is az Észak-alföldi régióban, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében fekszik. Nyíregyháza nyugati agglomerációjában helyezkedik el, a megyeszékhelytől mintegy 15 kilométernyi távolságra. A település a 36-os főúton érhető el. Menetrendszerinti autóbusszközlekedés köti össze Nyíregyházával és Tiszavasvárral. Lakosainak száma 1702 fő. Területének nagysága 41,48 km², melynek jelentős része külterület. Bokortanyáinak száma 16. Nagycserkesz és a hozzá tartozó bokortanyák lakói többségében Nyíregyházán, valamint a környező településeken helyezkednek el.

3.3. A bölcsődei ellátást igénybevevők elvárásai, szükségletei

A szakmai program célja a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának magas szintű megvalósítása, a szakmai értékek megőrzése, továbbadása, a jó gyakorlatok megerősítése, új módszerek, tevékenységek bevezetése, kapcsolatépítés.

Bölcsődénkben egy gondozási egység, ezen belül egy csoport működik, 12 férőhellyel. Feladatát a gyermekjóléti alapellátás feladatkörben végzi.

Családbarát, támogató intézményként biztosítjuk a gyermekek számára

- az életkoruknak, fejlettségüknek és egyéni szükségleteiknek megfelelő érzelmi-, értelmi- és mozgásfejlődést;
- szabad levegőn való mozgást, játékot;
- biztonságos környezetet;
- lehetőséget adunk új tapasztalatok gyűjtésére, más gyermekekkel való kapcsolatteremtésre, az örömteli játéokra;
- állandóságot - kisgyermeknevelő és csoportszoba tekintetében;
- jól megtervezett napirendet;
- életkornak megfelelő minőségű és mennyiségű táplálkozást;
- alapvető higiénés szokások kialakítását;
- társas együttélés szabályainak megismerését, elsajátítását;

- beszédfejlődés, szókincsgyarapodás segítése énekek, mondókák, versek, mesék, játékok segítségével;

Fontos számunkra, hogy a bölcsődénkben töltött idő alatt a gyermekek ne csak elérjék életkori sajátosságaik legmagasabb szintjét, hanem élményekkel gazdagodva, szeretetteljes légkörben legyenek a közösségünkben.

A gyermekek mellett fontosnak tartjuk a szülők megfelelő tájékoztatását, informálását, a velük való kapcsolattartást.

Közösségbe kerülés előtt

- a szülők és a gyerekek látogatást tehetnek az intézményben, ismerkedhetnek a bölcsődével,
- a bölcsődei adaptáció megkezdése előtt a kisgyermeknevelők családlátogatás keretein belül meglátogatják a családokat, ahol lehetőség van kölcsönös tájékoztatásra, információk átadására,
- szülővel történő fokozatos beszoktatással segítjük a gyerekek alkalmazkodását az új környezethez,
- a szülők és a kisgyermeknevelők a reggeli és a délutáni találkozások alkalmával kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyerekekkel kapcsolatos napi eseményekről,
- a családi füzeten keresztül írásban is tájékoztatást kapnak a szülők gyermekük fejlődéséről, változásokról.

Pedagógiai hitvallásunk

- A gyermeknevelésben elsődleges és meghatározó a családi nevelés, a bölcsőde ebben segítő szerepet tölt be, együttműködik a családdal.
- Tiszteletben tartjuk a gyermekek és a szülők jogait, az alapvető emberi jogokat.
- Elfogadjuk és becsüljük a kisgyermek személyiségét.
- A nevelést-gondozást egységnek tekintjük.
- Fontosnak tartjuk az érzelmi biztonságot, a személyi és tárgyi környezet állandóságát.
- Bánásmódunkkal, gondozási-nevelési módszereinkkel igazodunk a gyermek egyéni fejlettségeihez, igényeihez.

- Bátorító neveléssel, gyermekközpontú szemlélettel segítjük a személyiség kibontakozását, egészséges fejlődését.
- A tudományos ismeretek tükrében meghatározónak tartjuk az első években nyújtott értelmi, érzelmi és testi fejlesztést.
- Biztonságérzetet adó, szeretetteljes, érzelmekben gazdag bölcsődei életet kívánunk nyújtani, ahol a szeretet, megértés, az egyéni bánásmód érvényesül.
- A gyermek legfontosabb tevékenységének a játékot tekintjük.
- A gyerekek önkéntes részvételére építve, nem kötelező jelleggel fejlesztő tevékenységek lehetőségét biztosítjuk a gyermekek számára, ahol tevékenységbe ágyazottan tapasztalás útján szerezhettek ismereteket és fejlődhetnek készségeik, képességeik.

A lakosság igényeihez igazodó, jó színvonalú napközbeni kisgyermek-ellátást biztosítunk, bölcsődei kereteken belül, az alapellátás nyújtásával. Szeretnénk megvalósítani az új bölcsőde 12 férőhelyén olyan színvonalú bölcsődei ellátást, amely a bölcsődei nevelés-gondozás alapelveinek, feladatainak, és a bölcsődei élet megszervezésének módszertanát figyelembe véve történik. Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a kisgyermekek bölcsődei életét hangulatossá, színessé, tartalmassá tegyük, hogy nyitottak és fogékonyak legyenek a világ szépségeire, hogy vidám, boldog és tartalmas bölcsődei korszakuk legyen.

A Bölcsőde Szakmai programja „A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja” figyelembevételével lett kidolgozva, valamint annak megfelelően szem előtt tartjuk a gyermekek és szülők igényeit, elvárásait, az intézmény személyi és tárgyi feltételeit.

3.4. Időszakos gyermekfelügyeleti szolgáltatás célcsoportja

Az időszakos gyermekfelügyelet a szabad bölcsődei férőhely terhére valósulhat meg. Ez a szolgáltatási forma azoknak nyújt átmeneti segítséget, akik nem tudják megoldani a gyermekeik felügyeletét alkalmankénti elfoglaltságaik idejére. Nagy tapasztalattal és több éves gyakorlattal rendelkező szakképzett kisgyermeknevelőink fogadják a gyermekeket, a többi bölcsődéssel egy csoportban. A szolgáltatás térítési díj ellenében vehető igénybe. Ebben az esetben is szükséges előzetesen megismertetni az intézményt a gyermekkel a minél könnyebb alkalmazkodás érdekében.

4. BÖLCSŐDÉNK KAPCSOLATAI

4.1. Intézményen belüli kapcsolatok

Családok támogatásának módszerei és lehetőségei

A családi nevelés elsődlegességének tiszteletben tartása mellett, a bölcsőde a családdal együtt, a családi nevelést kiegészítve segíti a gyermekek fejlődését. Mind ehhez szükséges a gyermekén túl a család megismerése, a jó kapcsolaton, bizalmon alapuló együttműködés. A kapcsolattartás, tájékoztatás több formáját rendszeresen, párhuzamosan szükséges ehhez alkalmazni.

1. Családlátogatás

Egy héttel a kisgyermek bölcsődébe érkezése előtt a két kisgyermeknevelő családlátogatás keretében, otthoni környezetben ismerkedik meg a gyermekkel, a családdal. A találkozás lehetőséget teremt arra, hogy a kisgyermek otthoni környezetben találkozzon először a kisgyermeknevelőkkel, a nevelőnő pedig megismerje a kisgyermek szokásait, egyéniségét, a szülők információkat nyújtsanak gyermekükről, illetve a szakemberek is információkat adnak át a bölcsődei életről. A kisgyermeknevelő ismereteket szerez a család életkörülményeiről, megismeri a családon belüli nevelői attitűdöt, szokásrendszert és lehetőség nyílik a bizalmasabb beszélgetésre. A szülő vagy kisgyermeknevelő kezdeményezésére a nevelési év közben is sor kerülhet ismételt családlátogatásra.

2. Beszoktatás

Beszoktatás folyamán a családdal való együttműködés helyeződik előtérbe. A családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kötődés kialakulását, elősegíti, hogy a szülő fokozatosan adhassa át a gyermeke gondozásával kapcsolatos feladatokat, miközben megismeri a bölcsődei életet, az együttműködés tovább erősödik a bölcsőde és a család között.

A szülővel történő fokozatos beszoktatással kapcsolatos feladatunk:

- a gyermek biztonságérzetének megteremtése és megőrzése,
- az új körülmények elfogadásának megkönnyítése,
- a bölcsődei közösségbe történő beilleszkedés segítése,
- az adaptáció negatív hatásának elkerülése,
- a gyermek és kisgyermeknevelő közötti kötődés fokozatos kialakítása,
- a családdal való együttműködés megalapozása.

3. Napi kapcsolattartás

A kapcsolattartás és tájékoztatás egyéni formája valósul meg a napi találkozások alkalmával, egyéni beszélgetések során. A bölcsődébe érkezéskor a szülő fontos információkat oszt meg arról, hogy az előző napon milyen események történtek gyermekével. Hazaadáskor a kisgyermeknevelő tájékoztatja a szülőket a gyerekek aznapi történéseiről, milyen volt a hangulata, közérzete, játéka, mozgása, alvása, étkezése, önállósága, stb.

4. Egyéni beszélgetés

Egyéni, hosszabb beszélgetést kezdeményezhet a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető egyaránt, ha erre igény merül fel, ha kérdések fogalmazódnak meg, ha felmerül egy-egy nevelési probléma, melynek közös átgondolása szükséges. A szakmai kompetencián túlmutató problémák megoldásához igénybe vesszük külső szakemberek segítségét.

5. Szülőcsoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetések alkalmával lehetőség nyílik arra, hogy a szülők elmondják problémáikat, gondjaikat, érzéseiket, véleményüket egy adott témával kapcsolatban. A szülők egymás között tapasztalatokat osztanak meg, ugyanakkor szülői közösség – bizalmi kapcsolat alakul ki, illetve segíti a szülői kompetenciaérzés növelését. A kisgyermeknevelő feladata a nevelési témák előkészítése és a beszélgetés irányítása, továbbá gyermekneveléssel kapcsolatos kiadványok, könyvek ajánlása, valamint átadni az általuk tanultakat, olvasottakat, és elmondani tapasztalataikat, személyes élményeiket.

6. Szülői értekezlet

Tájékoztató szülőértekezletet tartunk a nevelési év kezdetén, amely lehetőséget ad az aktuális információk átadására, megbeszélésére. A bölcsődevezető bemutatja a bölcsődét, a kisgyermeknevelőket, bölcsődei dajkákat. Ismerteti a bölcsőde szakmai programját, a házirendet, napirendet, a megbetegedésekkel kapcsolatos tudnivalókat, a nyitvatartások tervezetét, a térítési díj befizetésével kapcsolatos kérdéseket, kéréseket. A szülői értekezleten történik az érdekképviselői fórum jelöltjeinek bemutatása, esetlegesen az új tagok megválasztása. A szülői értekezlet további részében a csoportszobákban csoportos szülői értekezletre kerül sor, ahol a kisgyermeknevelők vezetésével folytatódik a beszélgetés és a szülők minden kérdésre választ kapnak.

7. Közvetett kapcsolattartási formák

A közvetlen, személyes formákat egészíti ki a szórólapokon, hirdetőtáblákon, közösségi oldalon, honlapon történő információátadás, neveléssel- gondozással kapcsolatos könyvek, cikkek ajánlása, illetve az aktuális programokról, változásokról szóló tájékoztatás.

4.2. Intézményen kívüli kapcsolatok

Fenntartó:

- biztosítja a bölcsőde személyi és anyagi jellegű működési feltételeit,
- meghatározza az intézmény dolgozóinak létszámát,
- meghatározza a felhasználható beralapot,
- biztosítja az eredményes működéshez szükséges tárgyi feltételeket,
- az információ és adatszolgáltatással segíti az intézmény működését,
- beszámoltatja a vezetőt a feladatok ellátásáról,
- ellenőrzi a bölcsőde működését.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé veszélyeztettség esetén jelzéssel él a bölcsőde, mint a jelzőrendszer tagja, részt vesz az esetmegbeszéléseken. Amennyiben védelembe vételre és bölcsődei elhelyezésre kerül sor, folyamatos a kapcsolattartás.

A Védőnői Szolgálat kezdeményezheti a bölcsődei elhelyezést szociális rászorultság esetén.

Óvodákkal jó az együttműködés, a bölcsődések óvodába kerülését, beilleszkedését közösen próbáljuk megkönnyíteni. A bölcsőde rendszeresen kifüggeszti a város óvodáinak bemutatkozó kiadványait.

Magyar Bölcsődék Egyesülete: Egyesületi tagok vagyunk, folyamatosan követjük a honlapjukon feltett szakmai anyagokat. Több esetben nyújt segítséget, iránymutatást, javaslatot az egyesület. A Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezetének munkáját is figyelemmel kísérjük.

Családok Átmeneti Otthona: rendszeres a rászoruló családok gyermekeinek a bölcsődei ellátás biztosítása. A kapcsolattartásunk az intézménnyel folyamatos.

Gyermekorvos, házi gyermekorvos

5. SZEMÉLYI FELTÉTELEINK

A bölcsődében minden szakdolgozó a munkakörének megfelelő szakképesítéssel rendelkezik. Ez feltétele az adott munkakör betöltésének. A szakdolgozók munkáját a kiegészítő munkakörben feladatot ellátó személyek segítik, teszik hatékonyabbá.

A kisgyermeknevelőinkre az együttgondolkodás és együttnevelés, a gyermekek egyéniségének tiszteletben tartása, a bölcsődei nevelés-gondozás alapelveinek maximális betartása a jellemző. Belső igényből fakadó minőségi munkára törekszik minden dolgozónk. Nevelőmunkánkban legfontosabb a játék, a játékos, nyugodt légkör biztosítása. Jellemző a szülők iránti tisztelet és megbecsülés. Dolgozói közösségünk a közelmúltban alakult, új intézmény létrejöttével.

Tisztában vagyunk azzal, hogy dolgozóink munkája hatással van intézményünk összképére, megítélésére. Törekednünk kell arra, hogy az itt dolgozó közösség egy erős csapattá, kiválóan összedolgozó, egymást segítő, együtt gondolkodó és együtt tevékenykedő közösséggé váljon,

hiszen ezzel még nagyobb érzelmi biztonságot nyújthatunk a gyerekeknek és a szülők felénk tanúsított bizalmát is erősíthetjük. Fontos a bölcsődei közösségünk jóléte, a jó munkahelyi légkör, mely feltétele a tartalmas, színvonalas munkának. A közösségünk formálását a szakmai előadásokon és kulturális programokon túl segítik az értékközvetítő kirándulások vagy az évi végi családi összejövetelek.

A bölcsőde technikai dolgozói is felelősségteljes munkájukkal, hatékonyan hozzájárulnak a színvonalas gyermekellátáshoz.

Bölcsődei dajkánk, mint szakmai dolgozó bár a nevelés-gondozás folyamatában nem vehet részt, de minden más esetben ott van a kisgyermeknevelők mellett és segíti munkájukat, emellett a bölcsőde takarítási és higiénés feladatait is ellátja. Személyisége empatikus és megfelelő képességekkel rendelkezik ahhoz, hogy jó segítőtje, társa legyen a gyerekeknek és a kisgyermeknevelőknek.

Bölcsődénk étlapját szakképzett élelmezésvezető és dietetikus állítja össze.

Tálaló konyhánkban a konyhai kisegítőnk nagy gondossággal készíti elő a gyermekek étkeztetéséhez szükséges eszközöket, kitálalja az ételt. Étkezést követően a higiéniai szabályok betartása mellett tisztítja, majd tárolja az ezekhez szükséges kellékeket.

A mosodai kisegítő az elszennyeződött textília tisztítására, fertőtlenítésére ügyel.

Udvari munkásunk a bölcsőde környezetének tisztaságára, rendezettségére fordít nagy gondot, ápolja, gondozza a növényeket.

6. TÁRGYI FELTÉTELEINK

Az intézmény 12 gyermek fogadására elegendő férőhellyel rendelkezik. A gyermekek elhelyezése 1 gondozási egységben történik. Egy bölcsődei gyermekcsoportot 2 szakképzett kisgyermeknevelő lát el. Őket egy bölcsődei dajka segíti.

Az épületben egy gondozási egység található, a hozzá tartozó gyermeköltöző-, átadóval. A kiszolgáló részben található a tálaló konyha, mosoda, öltöző, iroda, mosdó, akadálymentes mosdó, takarítószer- és egyéb raktár. Az épület keleti felében kaptak helyet a kisgyermek helyiségei, az északi, észak-keleti épületrészbe kerültek a személyzeti és kiszolgáló helyiségek.

A főbejárat előtetővel védett. Az egységet a főbejárati résztől egy közlekedő választja el. A főbejárattól jobbra kapott helyet a babakocsi tároló, és az akadálymentes WC, balra pedig a gyermeköltöző-átadó található. Ezt követi az egység fürdőszoba- WC- mosdóhelyisége, amelynek közvetlen kapcsolata van a csoportszobával. A fürdőszoba berendezése megfelel a szakmai követelményeknek. A csoportszoba 43 m² alapterületű, üvegezett ajtóval kapcsolódik a fürdőszobához. A csoportszoba a Méhecske nevet viseli.

Csoportszoba: bölcsődénk szervezeti alapegysége egy gyermekcsoport. Férőhelyünk száma szerint a bölcsődei csoportba 12 fő gyermek vehető fel. Egy kisgyermeknevelő maximum 6 „saját” gyermeket lát el. Biztosítjuk az állandóságot. A gyermekszoba berendezések megtervezésénél elengedhetetlenül fontos figyelembe venni, hogy az adott bútorok, tárgyak, eszközök mérete, alakja alkalmas legyen a gyermekek önállóságának elősegítésére. A csoportszobában beépített bútorok vannak, kihasználva a szoba adottságait és lehetőségeit. A bútorok kiválasztásánál mindig elsődleges szempont a biztonság, és hogy megfeleljen a mindenkori előírásoknak.

A gondozási egység csoportszobája korszerűen, biztonságosan és a pedagógiai szempontok figyelembevételével van berendezve, a benne dolgozók személyiségével gazdagítva. A szoba berendezési tárgyai balesetmentes, gyermekek méretéhez igazodó és fejlettségüknek megfelelő kialakításúak.

A szobában játszósarok, benne pihenősarok kialakítása megoldott. A hangulatos bútorok, szőnyegek, párnák, puha textil játékok pihentető, nyugtató hatásúak. Megtalálható a szobában szőnyeg, a földön is elhelyezhető különféle méretű párnák, textilek, babzsákok, elkülönülésre alkalmas kuckók, ahol a gyermek megpihenhet.

A csoportszoba berendezése megfelel a gyermekek életkori sajátosságainak. A berendezések és a játékok megválasztásakor az egészségügyi és pedagógiai szempontok figyelembevételén túl, gazdag szín-, forma-, és anyag világot tartottunk fontosnak, ezzel is megteremtve az inger gazdag környezetet. A csoportszobából a hozzá kapcsolódó terasz közvetlenül is elérhető.

Fürdőszoba: az egységben megépítésre került egy gyermek fürdőszoba, melyhez a csoportszoba közvetlen kapcsolódik. Kialakítása, méretezése a gyermekek igényeihez, létszámához igazított, a szakmai szabályoknak megfelelően lett kialakítva. Itt található a gyermek wc, kézmosó, fürösztő kád, pelenkázó asztal, törölköző- és pohártartó.

Gyermeköltöző-átadó: ezen helységben található a gyermekek öltöző szekrénye, melyben lehetőségük van egymástól elkülönítve tárolni ruházatukat, személyes dolgaikat. A nagyobb ruhadaraboknak gyermekenként külön fogas biztosított. A helyiség közvetlen kapcsolatban áll a csoportszobával, fürdőszobával.

Játékkészlet: A játékkészlet a pedagógia mennyiségi, minőségi és egészségügyi szempontjait tükrözi, a gyermekek sok játéktípusból, önállóan tudnak választani, játszani. Egy részük nyitott játékpolcon, állandó helyen, a gyermekek számára elérhető magasságban van elhelyezve tárolóedényekben (vödrökben, kosarakban, dobozban, tálakban). Másik részük a kisgyermeknevelő által elérhető polcon (felügyeletet igénylő játékok) kerültek elhelyezésre. A csoportszoba játékkészletében megtalálhatóak az alapjátékok, ezen felül biztosítottak a csecsemőkori-, a típegő kori- és a nagycsoportos gyermekek játékigényéhez szükséges kellékek, melyek minőségben, mennyiségben megfelelőek.

Az épület mellett van a **kerti játékok és szerszámok tárolója**. A telek belső, védettebb részére került kialakításra a játszóudvar, az épület utcafronti oldalán rendezett oldalkert található. A bölcsődébe érkezők fogadását biztosító előterasz, előtér kellemes környezetet teremt, míg a játszóudvar a kisgyermek szabadban történő időtöltéséhez nyújt biztonságos területet.

A három oldalról zárt, **fedett terasz** lehetőséget nyújt a szabad levegőn történő étkezés, alvás megteremtéséhez, ezáltal biztosítva a gyermekeknek a minél több szabad levegőn tartózkodás lehetőségét.

A gyermek életmódját nagymértékben befolyásolja a szoba, az épület, a kert kiképzése, nagysága, beosztása, berendezése, valamint a tárgyak, amelyek körül veszik őket. A megfelelő tárgyi környezet kialakítása a nevelőmunkánk fontos része. A berendezési tárgyak kiválasztása és felhasználása során az elsődleges szempont a gyermek biztonsága. A gyermekek számára olyan környezetet biztosítunk, amely nem jelent számára veszélyt.

Fontos feladatunk, hogy biztosítsuk minden hozzánk kerülő gyermek számára az aktivitás, a mozgás, a játék lehetőségének a maximumát, azaz úgy kell a játszóhelységet kialakítani, hogy a gyermeknek lehetőséget, alkalmat adjon, és ösztönözze arra, hogy a korának megfelelő aktív játékkal, mozgással töltsen az idejét. Ehhez mindenekelőtt tágas, kényelmes, helyváltoztatásra alkalmas játszóhelyre van szükség.

A szoba kialakításánál gondolni kell a nyugalom biztosítására. A gyermekek szeretnek időnként egyedül, vagy egy-két társukkal elvonulni, sarokba húzódni, elbújni. Ezt a kert beosztásánál is

figyelembe kell venni. A derűs, nyugalmat árasztó légkörben a gyermek biztonságban érzi magát, mer kísérletezni, felfedezni, ami alapja az önfeledt játéknak.

Kerti felszerelések, a játszótér, a bölcsődeudvar kialakításánál fő szempont, cél volt, hogy a beépített felszerelések és kültéri játszószerkezetek a bölcsődés gyermekek fizikai és szellemi képességeinek – ügyesség, mozgáskoordináció, koncentrációképesség – növelését segítsék. Az udvar területén többféle játékszert helyeztünk el, építettünk be, amelyek révén játékos körülmények között lehetővé válik a kisgyermek mozgáskultúrájának fejlesztése. Az egyszerű és többfunkciós felszerelések változatos forma- és színvilága a bölcsődés korú gyermekek igényeihez igazodik. A beépített játszószerkezeteken kívül mobil mozgásfejlesztők, kisasztalok, babaházak kerültek ki az udvarra.

A **játszóudvar** elengedhetetlen kelléke a homokozó, aminek árnyékolásáról napvitorlával gondoskodunk. Emellett a fák lombkoronájának folyamatos fejlődése is egyre nagyobb felületen biztosítja az árnyékos teret. A letelepített babaházban lehetőséget kapnak a gyermekek a pihenésre. Az egység játszóterületén elhelyeztünk egy vízpermetező pancsolót, melynek alja gumiborítással ellátott. A beépített játszószerkezeteken túl mobil játékelemek kihelyezésére – műanyag bújó és mászóelemek, csúszdák – a zöld terület ad helyet. Nagy számban áll a gyermekek rendelkezésére futóbicikli, kismotor.

Az intézményben **tálalókonyha** található. A bölcsőde kiszolgáló helyiségei (konyha, raktárak, előkészítők, mosoda) is a funkciójukhoz mértén lett kialakítva, berendezésük modern, a mai kornak, igényeknek, elvárásoknak megfelelő.

Az épület megfelel az akadálymentesítésre vonatkozó előírásoknak. Az udvaron lévő telepített játék tanúsítvánnyal rendelkezik, amely tovább gazdagítja a nevelési lehetőségeket.

7. NEVELÉSI-GONDOZÁSI FELADATOK

7.1.A bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A család az elsődleges szociális színtér, érzelmileg a legjelentősebb közösség az életünkben,

amely a társas viselkedés és tevékenység szokásrendszerébe bevezet. A családban szerzett korai minták, tapasztalatok mélyen bevésődnek. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről, gyengeségeiről egyaránt. A kisgyermeknevelőink elsődleges szempontja, hogy a bölcsődébe járó gyerekek családját minél jobban megismerjék, képet kapjanak a mindennapi otthoni történésekről. Erre több lehetőség is adódik családlátogatás, szülőcsoportos beszélgetések keretében. A legfontosabb a mindennapi beszélgetésekben rejlő lehetőség kihasználása, ami lehetőséget ad arra, hogy minden pozitív családi hatásra ráerősítsen a kisgyermeknevelő.

A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek, egyéni igényeinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Feladatunknak tekintjük az esetleges fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerését és jelzését, minden esetben a szülővel való együttműködés szem előtt tartásával, a kompetenciahatárok átlépése nélkül, családközpontú szemlélet mentén. Ez magas szintű szakmai felkészültséget, sok ismeretet kíván a gyermekről, a fejlődés jellemzőiről.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve biztosítja a gyerekek fejlődését. Törekszünk a család és a bölcsőde kölcsönös, jó együttműködését megteremteni. Tiszteletben tartjuk és igyekszünk erősíteni a családi nevelés értékeit, az otthonról hozott szokásokat, hagyományokat, de emellett igyekszünk lehetővé tenni, hogy a szülők megismerjék a bölcsődében folyó munkát és bekapcsolódjanak a bölcsődei életbe. Ennek egyik fontos területe a gyermek bölcsődébe érkezése előtti családlátogatás, ahol ismereteket szerzünk a szülők nevelői attitűdjéről, a gyermek családi életéről, körülményeiről, az otthoni szokások és szabályok rendszeréről. Másik fontos terület a szülővel történő fokozatos beszoktatás, ahol a szülő a csoportban töltött idő alkalmával bekapcsolódik a bölcsőde életébe. Megismerheti az ott folyó munka színvonalát,

napirendet, szokásokat, tevékenységeket, miközben fokozatosan adja át gyermeke nevelés-gondozását a gyermek saját kisgyermeknevelőjének.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. A bölcsődei nevelésnek, gondozásnak az emberi jogok, az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartására, a személyiség teljes kibontakoztatására, értékközvetítésre, értékteremtésre kell irányulnia. A kisgyermeket különleges védelem, szeretetteljes bánásmód és bizalom illeti meg. A bölcsődei nevelés során a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítése az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával történhet. E szerint kapjon meg a gyermek minden segítséget a fejlődéséhez, szükség esetén speciális ellátásban, fejlesztésben részesüljön. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására, az előítélet-mentes légkör megteremtésére.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A kisgyermeknevelő személyiségjegyei, nevelői magatartása döntő mértékben meghatározza a kapcsolatot a gyerekekkel és a családokkal, akikre személyiségén keresztül hat. Legyen partner, nevelő és modellnyújtó személy, aki elfogadóan, pozitívan viszonyul a gyerekekhez, érzelmi biztonságot ad számukra, empátia, hitelesség, kedvesség jellemzi. Megfelelő szakmai kompetenciával, kellő önismerettel, empátiával, elhivatottsággal rendelkezzen és forduljon a kisgyermek és szülei felé. A nevelés eredményessége érdekében fontos, hogy a kisgyermeknevelők a nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítsék, az alapvető értékek, erkölcsi normák és célok tekintetében nézeteiket egyeztessék. A kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

Az adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateemtésére. A gyermekek biztonság és stabilitás érzését szolgálja a gyermekek igényeit

figyelembe vevő, jól kialakított és szigorúan betartott napirend, a gondozási sorrend, csoport- és helyállandóság, a felmenő rendszer és a saját kisgyermeknevelő rendszer. Biztosítjuk a gyermekek számára a személyi- és tárgyi környezet állandóságát. A napirend folytonosságán belül az egymásra épülő mozzanatok ismétlődése kiszámíthatóságot, stabilitást, tájékozódási lehetőséget eredményez a napi események sorában, melyek emelik a gyermek biztonságérzetét. Mindezt nyugodt, elfogadó hangulatban, a gyerekek aktivitására építve alakítja minden kisgyermeknevelő.

Fokozatosság megvalósítása

A bölcsődei nevelés minden területén nagyon fontos a fokozatosság elvének betartása. Az új helyzetekhez való alkalmazkodás, a változások elfogadása, új dolgok, helyzetek megismerése, szokások kialakítása, mind-mind csak lassan és fokozatosan történhet. Az ismétlődés tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményez a napi események sorában, növeli a gyermek biztonságérzetét. A fokozatosság elve valósul meg az anyával történő fokozatos adaptáció, a szokások alakítása során.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban. Kisgyermeknevelőink a megfelelő környezet kialakításával, a gyermekek életkori, egyéni, aktuális állapotának figyelembevételével segítik a bölcsődébe járó gyermekek fejlődését. Az egyéni bánásmód többek között érvényesül pl. egy-egy gyermek egyéni napirendjének kialakításával vagy étkeztetés során az ételallergiás gyerekek külön étrendjével, a gyermek önállósági fokának figyelembevételével a gondozási tevékenységek során. Fontos, hogy a bölcsődébe járó gyermekek folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor

is, ha lassabban fejlődik, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető.

A gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A kisgyermek és kisgyermeknevelő számára egyaránt fontos jelentősége van a gondozási helyzeteknek, hiszen ez bensőséges, intim helyzet mindkettőjüknek. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. Gondozás közben lehetőség van az interakciós és tanítási helyzetek kihasználására, szokások kialakítására. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit, ezért támogató, biztonságos légkörben kell megvalósulnia. A professzionális gondozás hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere. Gondozási helyzetekben étkezési és kulturhigiénés szokásokat is alakítunk.

A gyermeki kompetenciakészítés támogatása

A kora gyermekkor kiemelt jelentőségű, hiszen ebben a korban alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken, és egyéb tevékenységeken keresztül ismereteket, élményeket, tapasztalatokat szerezzen, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. A fejlődés támogatása érdekében fontos, hogy a kisgyermeknevelő folyamatosan, az adott szituációnak megfelelően – gondozás és játéktevékenységek során – ismereteket nyújtson a gyermekek számára, a megszerzett ismereteket pontosítsa, megerősítse, újakkal bővítse, ezáltal fejleszti a gyermekek szabálytudatát és szokásainak kialakulását. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait. Az előreláthatóság érdekében meg kell tervezni a napi tevékenységeket, tájékoztatni a gyermekeket a várható eseményekről, így ők is szívesen segítenek és bevonhatókká válnak a cselekvésekbe.

7.2. A bölcsődei nevelés célja

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermek elsajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

A bölcsődei nevelés további célja, hogy a koragyermekkori intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytasson. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató családbarát intézményként, szolgáltatásként hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez. A napközbeni ellátását úgy kívánjuk biztosítani, hogy az ellátás összhangban legyen a gyermekek szükségleteivel, kielégítse a szülők igényeit, elégedettek legyenek az ellátás minőségével.

Célunk a harmonikus fejlődés lehetőségének biztosítása a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának megteremtésével, együttműködő, harmonikus kapcsolat kialakítása a családokkal, ezáltal kölcsönösen segítve egymást a kisgyermek nevelésében. Tiszteletben tartjuk a család hagyományait, szokásait, nevelési nézeteit. Törekszünk az esetleges nevelési hiányosságok kompenzálására, korrigálására. Odaforduló szeretettel, elfogadással, a gyermek kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőséget biztosítunk.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Nevelő-gondozó munkánk során, az alapfeladatokon túl kiemelt figyelmet szentelünk a megismerési folyamatok fejlődésének segítésére, az érdeklődés kialakulásának és fenntartásának a segítésére, a kommunikációra. Kisgyerekkorban a gyerekek mindent meg akarnak fogni, ki akarnak próbálni, a valóság felé orientálódnak. Miközben ismerkednek a világgal, minden érzékszervüket igénybe veszik: tapintanak, ízlelnek, hallanak, látnak, szagolnak. A gyerekek felfedező szenvedélye csillapíthatatlan. Gyakran feltett kérdések a „Mi ez? Miért? Mit lehet vele csinálni?” A kommunikációs kedv felébresztésének és fenntartásának elsődleges megelőzési szerepe is van. Nagyon fontos, hogy a kisgyermek úgy szocializálódjon, hogy szokássá váljon a meghitt beszélgetés a családban és a családon

kívül is. A meghallgatás, a beszélgetés kezdeményezése, az értő figyelem, a kérdések megválaszolása, a kérdezés alapfeltétele a bizalmon alapuló jó kapcsolatnak. A kisgyermeknevelők modellnyújtó magatartásukkal segítik a kiemelt szakmai cél megvalósulását. Célunk:

- felkelteni a gyerekek kíváncsiságát, érdeklődését, kreativitását,
- elősegíteni, hogy maga fedezze fel a környezet tárgyait, élőlényeit,
- lehetőséget adni az érzékszervekkel való tapasztalásokra,
- megfigyelni az évszakok szépségeit, színeit, jelenségeit, időjárását, növényeit.
- bátorítani az önálló véleményalkotást,
- segíteni az élményszerzést és annak feldolgozását.

Ének-zenei nevelés

Zenei nevelésünk célja, hogy a kisgyermek zenei érdeklődését felkeltsük, érzékennyé tegyük a környezet hangjai iránt, az énekes játékkal, az együtténeklés örömeivel érzelmeit gazdagítsuk. Célunk, hogy a gyermekeket a magyar mondókákkal, énekes játékokkal megismertessük, dalolással kedvet keltsünk és mintát adjunk az önkéntes utánzásra, a spontán dúdolgatásra, énekelgetésre. A kisgyermeknevelő az énekhez, mondókához tartozó ismétlődő játékmozdulatokkal összerendezett mozgásra készítse a gyermekeket, fejlessze ritmusérzéküket, az énekelgetéssel olyan légkört teremtsen, amelyben a gyermek jól érzi magát és maga is szívesen végzi azt. A bölcsődei zenei nevelés eredményeként lehetőséget nyújtunk a kisgyermek további zenei fejlődésére. Csoportjainkban megtalálható furulya, triangulum, metalofon, xilofon, és még sok más hangszer.

Alkotó tevékenységek

Célunk, hogy az alkotójátékok során a gyerekek sokféle anyaggal ismerkedjenek meg, kreativitásuk kibontakozhasson. Fedezzék fel az anyagok sajátosságai mellett az ábrázolás lehetőségét, örömeit. Fejlődjön manipulációs készségük, fantáziájuk, kreativitásuk a különböző anyaggal való munkálkodásuk során, ezáltal új ismereteket, tapasztalatot szerezzenek. Alkotás közben a gyerekek beszélő kedve fokozódik, ami hozzájárul a kommunikáció fejlődéséhez. Az elkészült alkotásokat megőrizzük, polcon, táblán elhelyezzük.

7.3. A célok megvalósításának eszközei, módjai

A megismerési folyamatok megvalósításának eszközei, módjai

A megismerő folyamat segítése játékokban, spontán helyzetekben, beszélgetésekben, a napi élet bármely mozzanatában megvalósulhat:

- termések, kavicsok gyűjtése,
- levél gereblyézése, talicskába gyűjtése,
- hódombépítés,
- hólapátolás,
- jég keresése,
- nyom hagyás a hóban,
- olvadás megfigyelése a csoportszobában,
- madárhangok megfigyelése,
- bogarak megfigyelése,
- viráglocsolás,
- magaságyás növényeinek locsolása,
- magaságyás terméseinek szedése, azokkal való ismerkedés,
- a környezet hangjainak megfigyelése.

A zenei nevelés megvalósításának eszközei, módjai

A személyes kapcsolatra épülő zenei nevelésnek az éneklés az alapja. A zenei hallás, éneklés, ritmusérzék fejlesztése külön gyakorlást nem igényel, mert ezek a képességek játék közben, vagy az éneklés hallgatása közben szabadon fejlődnek. Ehhez kapcsolódó feladataink:

- az éneklés legyen halk, néhány gyerekhez szóljon, érvényesüljön a felnőtt-gyermek bensőséges kapcsolata,
- a nap folyamán alkalmasszerűen többször jelenjen meg az éneklés, mondókázás, játékos mozgással kísérve – észre kell venni azokat a lehetőségeket, amikor a kisgyermek igényelné ezt,

- az énekelgetést tudatosan alkalmazva a spontaneitásra, a gyerekek önkéntes érdeklődésre és részvételére kell építeni,
- fel kell hívni a gyerekek figyelmét a természet zörejeire: pl. madárhangok, szélzúgás, közlekedési eszközök hangjaira,
- hangulatkeltésre, csendes meghallgatásra énekelgessünk a gyerekeknek pl. állatokról, virágokról, évszakokról,
- élő zene alkalmazása a csoporton található hangszerek segítségével.

Az alkotó tevékenység megvalósításának eszközei, módjai

Feladatunk megtervezni a tevékenységeket, előkészíteni a szükséges eszközöket, ezáltal kialakítani az érdeklődést.

A gyerekek játékosan, folyamatos felügyelet mellett ismerkednek meg sokféle anyaggal, eszközzel:

- firkálgatnak nagy felületen, földre vagy falra helyezett csomagoló papírra,
- rajzolgatnak homokba pálcával, aszfaltra, táblára színes krétával,
- nyomot hagynak ceruzával, zsírkrétával, festékekkel,
- ujjal festenek, tenyérlenymatot készítenek,
- ismerkednek az ollóval, vágnak, tépnek, gyúrnek papírokat,
- ragasztanak papírra nagy méretű magvakat, száraztésztát, pamutot, papírt,
- kipróbálják a különböző anyagokat: gyurmát, só-liszt gyurmát, homokot, havat, papírt, apró terméseket, fonalat,
- sodornak, gyurkálnak, simítanak, ütögetnek, gömbölyítenek ezekkel.

Minden tevékenységet kísérhet beszélgetés, énekelgetés, verselgetés, mondókázás.

7.4. A célok megvalósításának mérése, ellenőrzése

A célok megvalósulását a gyerekek tevékenységének megfigyelése során tudjuk leginkább lemérni. Munkánk fokmérője a gyerekek egyéni fejlődése, nyitottsága, érdeklődése minden iránt, új tevékenységekben való részvétele, gazdag szókinccse, kapcsolatteremtése felnőttekkel, gyerekekkel. A megfigyelések tapasztalatait a családi füzetekben és az egyéni fejlődési

naplókban rendszeresen összefoglaljuk. Célunk megvalósulását a szülőkkel való közös beszélgetésekben, visszajelzéseik alapján is mérjük. Lehetőségekhez mérten évente elégedettségmérést készítünk a szülők körében kérdőíves felmérés formájában. A kisgyermeknevelők szakmai megbeszélései kontroll jellegűek.

7.5. A bölcsődei nevelés feladata

Bölcsődénk a gyermekjóléti alapellátás részeként hozzájárul a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez. Ellátja Nyíregyháza-Nyírszőlős településrész közigazgatási területén élő, családban nevelkedő - 20 hetes kortól 3 éves korú - gyermekek napközbeni nevelését és gondozását. Ha a gyermek a nevelési-gondozási évközben a 3. életévét betöltötte, az adott bölcsődei nevelési-gondozási év végéig, azaz augusztus 31-ig maradhat az intézményben, illetve amennyiben fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig tovább nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsőde, mint első gyermekintézmény, amivel a kisgyermekes családok kapcsolatba kerülnek, jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg. A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti kölcsönös bizalom elengedhetetlen feltétele a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkorai fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket. Lehetőségeket biztosítunk szülőcsoportos beszélgetések szervezésével arra, hogy a szülők és a kisgyermeknevelők a gyermek fejlődésével és nevelésével kapcsolatos kérdéseket megbeszélhessék. Ezáltal személyre szóló támogatást nyújtunk a szülőknek.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Az egészséges testi fejlődés elősegítése érdekében feladatunk egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a kisgyermek fejlődésének megfigyelése, dokumentálása. A kisgyermek egészséges életmódra nevelése bölcsődei élete alatt folyamatos, ezt szolgálja az életkoruknak megfelelő táplálás, az étkezési kultúra kialakítása, a kultúrhygiénés szokások megerősítése, a napirend, a rendszeresség, melyek mind hozzájárulnak a helyes életritmus kialakulásához. Feladatunk a jól kialakított napirenden belül az aktív, tevékeny élet, a nyugodt pihenés és a lehető legtöbb szabad levegőn tartózkodás feltételeinek biztosítása. A betegségek megelőzése érdekében odafigyelünk a rendszeres és megfelelő módon történő szellőztetésre, biztosítjuk a megfelelő időtartamú szabad levegőn való tartózkodást, az időjárásnak megfelelő öltözködést, megfelelő étrendet, folyadékpótlást.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

Az együttélés helyzetei az énérvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez. Nagyon fontos, hogy a kisgyermek már a bölcsődébe kerülés első napjaitól érezze, hogy a kisgyermeknevelő szeretete, gondoskodása, figyelme neki szól, Ő az, aki az új helyzetben védelmet, biztonságot nyújt számára. Feladatunk elősegíteni a csoportban élő gyermek biztonságérzetét, szeretetteljes felnőtt-gyermek kapcsolat kialakulását, egyéni szükségleteinek kielégítését. Segítjük a társas kapcsolatok alakulását, a közös egymás melletti játékot, az együttélési szabályok elfogadását. Támogatjuk az önállósági törekvéseiben, tevékenységében, viselkedésében saját énjének érvényesítésében. A beszédkészség fejlesztése érdekében ingergazdag nyelvi környezetet biztosítunk. Értő figyelemmel, meghallgatással, kérdések megválaszolásával segítjük a kommunikatív képességek fejlődését és a kommunikációs kedv fenntartását.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének erősítése, a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelők aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismeretét nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

Tevékenységeink - játék, éneklés, mondókázás, alkotó tevékenységek, mesehallgatás, játékos torna, beszélgetések, könyvek nézegetése, egyéb fejlesztő tevékenységek - a gyermekek önkéntességére épülnek. Nem lehet elvárás a részvétel, de a kisgyermeknevelők tudatos tervező munkája a gyermekek megfelelő módon történő motiválása, a nyugodt derűs légkör, a testi-lelki szükségletek kielégítettsége, a megfelelő nevelői minta elengedhetetlen a fejlődésében. A játékhoz és egyéb fejlesztő tevékenységekhez szükséges feltételeket a gyermekek igényeinek, fejlettségi szintjének megfelelően alakítjuk ki.

7.6. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Alapvető szempont, hogy a bölcsődében eltöltött idő a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. A főbb nevelési helyzetek a következők:

Tanulás

A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenység. Kisgyermekkorban a legfontosabb mozgatórugója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés, és maga a cselekvés. Az egyéni motivációval társuló, cselekvésen alapuló tanulás segíti leginkább a gyermek fejlesztését. A bölcsődei nevelés-gondozás egyik kiemelt feladata az önállóság gyakorlásának a lehetőségét megteremteni. Ezt a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosításával, a gyerekek meghallgatásával, véleményének figyelembevételével, kompetencia gyakorlásának lehetőségével érjük el. Fontos a modellnyújtás, bátorítás, támogatás, megerősítés, elismerő jelenlét, az élményszerzés lehetőségének biztosítása, melyekkel segítjük a tanulást.

Gondozás

A gondozás egy bensőséges interakciós helyzet a gyermek és a kisgyermeknevelő között, miközben nevelés is megvalósul. Célunk a nevelés-gondozás során a gyerekek testi-lelki harmóniájának elősegítése. Minden gondozási helyzetben lehetőséget kapnak a kisgyermek az aktív részvételére, elegendő időt biztosítunk egy-egy mozzanat megtanulására, sikeres próbálkozásait megdicsérezzük, amivel növeljük az együttműködési kedvet. A gondozás jelentős mértékben befolyásolja az önállósodást. A szokások kialakításának egyik alapja a kisgyermek kompetenciaigénye, melynek kialakulását segíti a támogató, megerősítő jelenlét.

Célunk és feladatunk elérni, hogy a bölcsődéskor végére a gyerekeink sok területen önállóak legyenek, kis segítséggel egyedül étkezzenek, öltözködjenek, tisztálkodjanak, a bölcsődében kialakított szokásokat, szabályokat tovább vigyék.

Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb, önkéntes, spontán tevékenysége a gyerekeknek, amely örömeztetést vált ki. A személyiség minden területére kiható fejlesztő hatással van: elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi, és a szociális fejlődést. Feladatunk, hogy biztosítsuk a játék objektív és szubjektív feltételeit. A szabad tevékenységválasztás lehetőségének biztosítása, a gyermek öntevékenységének és kreativitásának támogatása, az indirekt irányítás, a megfelelő légkör megteremtése, a magányos játék és az együttes játék lehetőségének biztosítása egyaránt fontos. A kisgyermeknevelővel, a társakkal való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve ezzel a szociális képességek fejlődését. Különös hangsúlyt fektetünk a nagymozgásos játékokra.

Mozgás

A mozgás a kisgyermek életműködésének, elengedhetetlen feltétele a szervezet harmonikus, összehangolt működésének, nem utolsósorban örömforrás a kisgyermek számára, mivel nagy mozgásigénnyel rendelkeznek. A mozgás fontos szerepet tölt be az értelmi, idegrendszeri fejlődésben, feltétele és eszköze a tapasztalásnak, a megismerő tevékenységnek, a gondolkodásnak. A csoportszobában, az udvaron, a teraszon is lehetőségük van a gyerekeknek különböző mozgásfejlesztő játékok használatára. Kiemelt figyelmet fordítunk a balesetmentesség és veszélyforrások kiküszöbölésére. A játszóudvarok nagy területűek, megfelelő a füves és a burkolt terület aránya. Sokféle mozgásformára lehetőséget adó, telepített udvari játékok is biztosítják a mozgásigény kielégítését. Rendelkezésre állnak különböző mozgásfejlesztéshez szükséges eszközök. A mozgásfejlesztő eszközök használata során a gyermekek szabadon próbálhatják, végezhetik az egyes mozgásformákat, ezáltal fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Cél és feladat a mozgásos játékok biztosításán túl, hogy nyugodt, derűs légkört teremtsünk a mozgáshoz is.

Mondóka, ének

A kisgyermeknevelők feladata, hogy sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre adjon lehetőséget a csoportba járó gyermekeknek. Az éneklést tudatosan alkalmazzuk a kisgyermek önkéntes érdeklődésére és részvételére építve. Napi szinten többször megjelenik a spontán dúdolgatás, ritmikus szövegek mondogatása, éneklése, környezet hangjainak megfigyeltetése, dallam és ritmushangszerek hallgatása, majd megszólaltatása, közös éneklés. A személyes kapcsolatokban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenélés pozitív érzelmeket kelt, örömeleményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. A kisgyermeknevelő felelőssége a zenei anyag kiválasztása. Elsősorban a népdalokból, népi mondókákból válogatunk, melyet kiegészítünk a magyar gyermekdalokkal, figyelembe véve a gyermek életkori sajátosságait, egyéni fejlettségét, érzelmi, hangulati állapotát.

Vers, mese

A verselés, mesélés, képeskönyv nézegetés, bensőséges kommunikációs helyzetet teremt a gyerekek és a kisgyermeknevelők között, ami érzelmi biztonságot nyújt. A versek, mesék segítik az aktív szókincs kialakulását, hatással vannak a beszédre, a gondolkodásra, az emlékezetre, a képzeletre, az érzelmi és a szociális fejlődésre. A bölcsődében az irodalmi és a népi műveknek egyaránt helye van. Sokféle helyzethez kapcsolódhat, amit befolyásol a gyermek pillanatnyi állapota, igénye.

Alkotó tevékenység

Az öröm forrása maga a tevékenység, nem pedig annak eredménye. A kisgyermeknevelők feladata, hogy megteremtsék az alkotás lehetőségét, a szükséges eszközök segítsék a gyerekek próbálkozásait. Az ismerkedés, az eszközök használatának gyakorlása, a kíváncsiság, az érdeklődés és aktivitás megtartása az alkotótevékenységek iránt nagyon fontos, mely közben fejlődik a finommotorika, az érzékelés, észlelés - tapintás, forma, tér, szín, méret, alak. Feladat az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, az alkotókedv ébrentartása az alkotások elismerésével. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődei ellátás keretében a nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, tépés, ujjfestés, vastag ecsettel festés.

Egyéb tevékenységek

Egyéb tevékenységek különböző élethelyzetekhez, a környezet aktív megismeréséhez, a környezet szépítéséhez kapcsolódnak, pl.: viráglocsolás, falevelek összegyűjtése, magaságias növényeinek locsolása, termés begyűjtése. Cél, hogy a gyerekek ezekben a tevékenységekben önként és örömmel vegyenek részt, átélhessék az „én csinálom” élményét, de bármikor ki is léphessenek belőle. Az önkéntesség nagyon fontos. A kisgyermeknevelő feladata, hogy biztosítsa a próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztásának a lehetőségét, az ok-okozati összefüggések felfedezését, megértését.

7.7. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

Saját kisgyermeknevelő rendszer

A saját kisgyermeknevelő rendszer alapja a személyi állandóság. A saját nevelő feladata, hogy beszoktassa a kisgyermeket a csoportba, figyelemmel kísérje és regisztrálja a gyermek fejlődését, vezesse a gyermekkel kapcsolatos dokumentációt, és az „ölelkezési időben” elsősorban ő nevelje, gondozza a kisgyermeket, így megteremtve annak lehetőségét, hogy a felnőtt-gyermek kapcsolat erősebbé váljon, kialakuljon a kötődés.

Gyermekcsoportok szervezése

Bölcsődénkben egy gyermekcsoport működik. Felvételnél a szülői kérést a kisgyermeknevelő megválasztásában lehetőség szerint figyelembe vesszük. A leendő csoportkialakításánál figyelünk a jogszabályi előírásokra. A minőségi nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány garantálja.

Sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése többféle módon valósulhat meg. Nevelésük, gondozásuk a bölcsőde életébe ágyazottan, egyéni igényeiknek megfelelően történik.

Bölcsődénk egy csoporttal működik, ezáltal a teljes integráció keretein belül valósul meg a sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre jogosult gyermekek gondozása, nevelése. Ennek értelmében a gyermek bölcsődei ellátása teljes egészében a nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermekekkel közös csoportban történik.

A részleges integrációra és speciális csoport kialakítására a tárgyi feltételeink nem adottak.

Tárgyi feltételek

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezet a jogszabályi és szakmai előírásoknak megfelelően kerül kialakításra, figyelembe véve a csoportba járó gyerekek létszámát, életkorát, egyéni igényeit, különös tekintettel a biztonságosságra.

Napirend

A napirend összeállításánál fontos szempont, hogy jól szervezett, folyamatos, egyben rugalmas is legyen. Csoportunk napirendjében a közösség szükségleteit és igényét úgy elégítjük ki, hogy közben minden egyes gyermek szükségletét és igényét figyelembe vesszük. Az egymást követő gondozási műveleteket sietség nélkül, nyugodt, elfogadó hangulatban, a gyerekek aktivitására építve végezzük el. Ez megteremti a biztonságérzetet, kiszámíthatóságot, az időben való tájékozódást, az események előrelátását és az önállóság lehetőségét. A napirendet az adott csoportra vonatkozóan és évszakonként készítik el a kisgyermeknevelők, mely függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől. A napirendekhez igazodik az egység munkarendjének elkészítése. Fontos a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával összehangolt munka.

8. A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELENEK MÓDJA

A felvétel rendjét, feltételeit, az intézmény működését a 1997. évi XXXI. törvény, a 15/1998 NM rendelet és a helyi rendelet szabályozza. Ezen szabályozás szerint a gyermekek napközbeni ellátását különösen azoknak a gyermekeknek kell biztosítani,

- akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,
- akivel együtt a családban 3 vagy több gyermeket nevelnek,
- akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

A bölcsődei felvételi kérelem egész évben benyújtható, az intézmény vezetőjénél, formanyomtatványon, az adott nevelési évre. A bölcsődevezető saját hatáskörben dönt a gyermek felvételéről. A szülővel való első találkozás alkalmával a bölcsődevezető tájékoztatja a szülőt a felvétel rendjéről, felvételhez szükséges dokumentumokról, a beszoktatás módjáról, bölcsődei szokásokról. A felvételre jelentkezők előjegyzésbe kerülnek. Alkalma van a szülőnek arra, hogy betekintést nyerjen a bölcsőde életébe. Lehetőség szerint figyelembe vesszük a szülői kéréseket a leendő csoportkialakításánál. A felvételtől írásban értesítést kapnak a szülők. A szolgáltatás megkezdése előtt a bölcsődevezető a szülővel (törvényes képviselőjével) megállapodási szerződést köt.

A személyes gondoskodás feltételeiről az intézményvezető a szülőt tájékoztatja:

- az intézmény által vezetett nyilvántartásokról,
- az intézmény házirendjéről,
- panaszjog gyakorlás módjáról,
- érdek-képviselési fórumról,
- esetleges fizetendő étkezési díjról,
- adatvédelemmel,
- adatkezeléssel kapcsolatos jogairól.

A bölcsődei ellátás keretében a nyírszőlősi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek elhelyezéséről kell gondoskodni. Mindazon családok igénybe vehetik a bölcsődét, akiknek szükségük van arra, hogy napközben gondoskodjanak a gyermekeikről: a dolgozó, hivatásukat gyakorló, a GYES mellett munkát vállaló, a gyermeküket egyedül nevelő, a tanuló szülők.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával a körzeti védőnő, a házi orvos/házi gyermekorvos, a szakértői és rehabilitációs bizottság, a szociális- illetve családgondozó, a gyermekjóléti szolgálat és a gyámhatóság is kezdeményezheti.

A jelentkezés folyamatos mindaddig, míg szabad bölcsődei férőhellyel rendelkezünk. Telt létszám esetén a jelentkezőket előjegyzésbe vesszük, és megüresedés során értesítést küldünk. A 15/1998 NM rendelet értelmében bizonyos családok előnyt élveznek, így a felvétel nem kizárólag csak a jelentkezés sorrendjében történhet. Ez különösen abban az esetben fontos, ha a gyermek életét, egészségét veszély fenyegeti. Ilyenkor mindent megteszünk annak érdekében, hogy mielőbb ellátást tudjunk biztosítani a rászorulóknak.

A bölcsődei ellátás megszüntethető:

- a szülő kérelmére,
- a gyermek óvodába felvételt nyert,
- a bölcsődei nevelési év végén (augusztus 31.), ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte,
- a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig,
- az intézményvezető az ellátást megszünteti, ha a jogosult a házirendet ismételten súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.

9. TÁJÉKOZTATÁS

Bölcsődei programjainkról többféle módon értesítjük a szülőket. A személyre szóló, szóbeli meghívásokon túl a faliújságra is készítünk meghívót. Az étlapot a faliújságon nézhetik meg a szülők. A térítési díjjal kapcsolatos információkról itt is értesülhetnek. A városi honlapon keresztül, a helyi lapban tájékoztatjuk a családokat az intézményünk által nyújtott szolgáltatásokról. Ezen túl további lehetőségekkel, ötletekkel próbáljuk megismertetni a bölcsődei ellátást a város lakosságával: helyi médiában tájékoztatás közzététele, családi délutánok népszerűsítése.

9.1. Szülők tájékoztatásának személyes formái

- Látogatási lehetőséget biztosítunk, melynek során a szülő személyesen tájékozódhat, és tapasztalatai alapján dönthet a bölcsődei jelentkezésről. A lehetőség célja, hogy a szülőknek bemutassuk a bölcsődét, beszélgethessünk a pl. a beszoktatásról, napirendről és lehetőségük legyen a kérdéseik feltevésére.
- A szülőkkel való első találkozás alakalmával törekszünk arra, hogy kölcsönös szimpátia alakuljon ki. Tájékoztatjuk a szülőt a felvétel rendjéről, alkalmat adunk arra, hogy a szülő a bölcsőde életébe betekintést nyerjen.
- Egy héttel a kisgyermek bölcsődébe érkezése előtt a két kisgyermeknevelő otthoni környezetben megismerkedik a családdal. A találkozás módot ad arra, hogy a kisgyermeknevelők megismerjék a kisgyermek szokásait, egyéniségét, a szülők információkat nyújtsanak gyermekükről, illetve a szülők is bővebb információt kaphatnak a bölcsődei életéről. Lehetőség nyílik a bizalmasabb beszélgetésre.
- Tájékoztató szülőértekezletet tartunk a nevelési év kezdetén, amely lehetőséget ad a bölcsődei élet megismertetésére, információk átadására, megbeszélésére, az érdekképviselői fórum tagjainak bemutatására, megválasztására.
- A szülőcsoportos beszélgetések lehetőséget adnak a közvetlenebb, az adott csoportot érintő kérdések megbeszélésére, átélt élmények, tapasztalatok megosztására.
- A kapcsolattartás és tájékoztatás egyéni formája valósul meg a napi találkozásokon, egyéni beszélgetéseken és a családi füzetben keresztül.
- A hirdetőtáblán fontos információkról, tudnivalókról tájékoztatjuk a szülőket, ide kerülnek az aktuális programokról, változásokról szóló tájékoztatók is.
- A szülői érdekképviselőt érvényesítése érdekében partneri viszonyra törekszünk a közérdekű problémák megvitatása során.

9.2. Házirend

Minden nevelési évben felülvizsgáljuk a házirendet. Változtatás esetén az érdekképviselői fórum tagjai egyetértési jogot gyakorolnak a házirendben foglaltakról és írásban nyilatkoznak az elfogadásról. A szülővel kötött megállapodásba foglaljuk bele a házirend átvételének és tartalma tudomásulvételének tényét. Minden egység faliújságján megtalálható a házirend.

A házirend tartalmi elemei:

- a bölcsőde neve, elérhetősége
- a bölcsőde nyitvatartási ideje
- a bölcsődések kíséretével kapcsolatos elvárások
- a gyermek ruhájának és egyéni használati eszközeinek tárolásával kapcsolatos elvárások
- az orvosi utasítások betartásával kapcsolatos elvárások
- a gyermek egészségügyi állapotával kapcsolatos elvárások
- a gyermek gyógyszer és élelmiszer érzékenységi jellemzőivel kapcsolatos információnyújtási elvárások
- a gyermek napközbeni megbetegedésével kapcsolatos elvárások
- a szülők napközbeni elérhetőségeivel kapcsolatos elvárások
- a gyermek távolmaradásáról szóló tájékoztatási szabályok
- a szülőkkel való kölcsönös kapcsolattartási szabályok, annak formái
- a térítési díj befizetésével kapcsolatos szabályok
- a bölcsőde területén elvárt viselkedési szabályok
- szülők kötelességei és felelősségei

9.3. Bölcsődei dokumentáció

Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok:

- csoportnapló
- a gyermekekről vezetett napi jelenléti kimutatás (konyhai és létszám jelentők)
- bölcsődei gyermek egészségügyi törzslap
- fejlődési napló
- családi füzet

A megújult szakmai dokumentációban a csoportnapló vezetése jelentősebb szerepet kapott a korábbi évekhez képest. A bölcsődei csoportnapló a bölcsődében, mini bölcsődében nevelkedő kisgyermek adott csoportra vonatkozó dokumentációja. Az intézmény egyik kötelezően használatos, hivatalos dokumentuma, amely fontos információkat tartalmaz a gyermekek testi-, lelki-, szociális fejlődéséről. A mindennapi fontosabb események és történések rögzítését

szolgálja az egyes gyermekre és a csoport egészére vonatkozóan. Adattartamával segíti a kisgyermeknevelők közötti információcserét, a csoportban zajló pedagógiai munka tervezését és értékelését, és támpontot ad a gyermekekről vezetett fejlődési napló vezetéséhez. Az írott üzenetváltás legfőbb eszköze a családi füzet, melyen keresztül tájékoztatjuk a szülőt a gyermek fejlődésében észlelt előrelépésekről, az egészségi állapotával kapcsolatos eseményekről, ünnepek alkalmával, kedves versekkel, képekkel, köszöntőkkel kedveskedünk a gyerekeknek. A törzslapot, a fejlődési naplót a gyermek saját kisgyermeknevelője vezeti. A kisgyermeknevelők által készített havi/negyedéves összefoglalás felöleli a gyermekek tevékenységét és megnyilvánulásai különböző területeit: fejlettségi szintjére, ismereteire, szokásaira lelki világára vonatkozó jellemzőket. A dokumentációk vezetésénél figyelembe vett szempontok: tárgyszerűség, hitelesség, rendszeresség, szakszerűség, célszerűség, rendezettség.

10. AZ IGÉNYBEVEVŐK ÉS A MUNKAVÁLLALÓK JOGAI

Gyermekvédelem a bölcsődében

A gyermekvédelmi feladatok ellátását a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló, 1997. évi XXXI. törvény szabályozza.

Jelzőrendszer működtetése

- A kisgyermeknevelő, ha bármilyen problémát észlel a gyerekeivel kapcsolatban, erről tájékoztatást nyújt az intézményvezetőnek.
- Védőnővel, házi gyermekorvossal való konzultálás.
- Szülővel történő beszélgetés.
- Rendőrség, illetve a helyi gyermekjóléti szolgálat tájékoztatása írásban.
- Gyermekjogi képviselő: dr. Kovács Attila

Elérhetősége: kovacs.attila@odbk.hu

06/20/489 95 23

Kisgyermek joga

- Biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkörben élhessen, fejlődhessen.

- Fejlődéshez szükséges feltételek biztosítva legyenek.
- Veszélyhelyzetben azonnali segítséget kapjon.
- Szükség esetén szakemberek segítsék a fejlődését.
- Lehetősége legyen a játékhoz, tapasztalatok szerzéséhez.
- Hátrányos szociális körülmények esetén kapjon meg minden segítséget a fejlődéshez.
- Rendszeres egészségügyi felügyeletben részesüljön.

A szülő joga

- Megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését-gondozását bízta.
- Megismerje a nevelési-gondozási elveket, szakmai programot melyek alapján gyermekét nevelik, gondozzák.
- Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől, megismerhesse a gyermekcsoport életét.
- A bölcsőde működéséről véleményt mondjon.
- Az ellátást igénybe vevőt megilleti a személyes adatainak védelme, az adatai kezelésével kapcsolatos jogok érvényesítése, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.
- Az ellátást nyújtó kötelezettségzegése az ellátással, a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos problémák esetén panasszal élhetnek, melyet a bölcsőde vezetőjéhez lehet szóban vagy írásban benyújtani.

A szülő kötelessége

- A házirendben leírtak betartása.
- Térítési díjak a bölcsőde által meghatározott időpontig történő befizetése.
- A család körülményeinek (munkaviszony megszűnése, társadalombiztosítási ellátások igénybevétele, stb.) a bölcsődei ellátásra vagy a kiskorú felügyeletének ellátására való jogosultságot érintő, továbbá a személyazonosító és egyéb korábban megadott adatokban való változást 8 napon belül írásban köteles a szülő bejelenteni a bölcsőde vezetőjének.

A kisgyermeknevelő joga

- Szervezze a bölcsődei csoport életét, a nevelési-gondozási elveket, megfelelő módszereket szakmailag önállóan gyakorolja.
- A munkájához szükséges feltételek biztosítva legyenek.
- Részt vegyen továbbképzésben, kutatásokban, munkájának eredményességét szolgáló kísérletben.
- A nevelési-gondozási feladatokat a szakmai elveknek, a törvényben és a jogszabályban rögzített bér és munkaügyi előírásoknak megfelelően, meghatározott munkaidőben, az intézményvezető irányításával és ellenőrzésével lássa el.

A kisgyermeknevelő kötelessége

- Tartsa tiszteletben a gyermek személyiségét és jogait.
- Működjön együtt a családdal, tartsa tiszteletben a családi nevelést, etikusan kezelje a családról szerzett információit.
- Hivatásbeli kötelességként végezze gyermekvédelmi feladatát, különleges gondossággal, felelősséggel foglalkozzék a hátrányos helyzetük miatt rászorulókkal.
- Folyamatos önképzéssel és továbbképzéssel biztosítsa a naprakész szakmai műveltségét.

11. A SZAKMAI FELKÉSZÜLTSEG BIZTOSÍTÁSA

Folyamatosan jelen van intézményünkben a szakemberek továbbtanulás, szakmai fejlődés iránti igénye, amihez széles körű támogatást biztosítunk. A mai szakmai követelményeknek megfelelő magas színvonalú munkát a bölcsődei szakemberek csak úgy tudják megvalósítani, ha folyamatosan képezik magukat, ismereteiket bővítik.

11.1. Kisgyermeknevelők

Minden kisgyermeknevelőnk szakmai képesítéssel rendelkezik. Ez feltétel a munkakör betöltéséhez. A kisgyermeknevelői BA szakot legközelebb a városunkban működő Nyíregyházi

Egyetemen van lehetőség elvégezni, de az ország bármelyik felsőoktatási intézményében folytatható tanulmány. A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet alapján kell a kisgyermeknevelőknek a pontszerzési kötelezettséget teljesíteni. 2018. július 01-től a továbbképzési ciklus 4 évre csökkent és teljesen átalakult a kötelező továbbképzési rendszer. A továbbképzési kreditpontok legalább 20%-át kötelező, 40%-át munkakörhöz kötött, 40%-át választható továbbképzések során kell megszerezni. Szakdolgozóink továbbképzési terv alapján részt vesznek a szakmai fejlődésüket, mindennapi munkájukat segítő képzéseken, továbbképzésen. Tematikus belső továbbképzési terv alapján évente összeállítjuk a fontosnak tartott szakmai témákat, az aktualitásoknak megfelelően. A szakmai alapokat a napjainkban érezhető bölcsődei ellátás változásához, fejlődéséhez, a pedagógus szemlélethez, a mai kor igényeihez igyekszünk igazítani. Törekszünk a portfólió és a minősítő vizsga követelményeire felkészülni, szakmai munkánkat tökéletesíteni.

11.2. Bölcsődei dajkák

Bölcsődénkben két bölcsődei dajka látja el a munkakörükbe tartozó feladatokat. Mindkét dolgozó rendelkezik a feladat ellátásához szükséges képzéssel, mely a munkakör betöltésének feltétele. Ezáltal segítik a kisgyermeknevelői munkát, együttműködnek a szakdolgozókkal.

11.3. Konyhai dolgozók

Bölcsődénkben tálalókonyha működik. Dolgozóink évente részt vesznek a tűz- és balesetvédelmi oktatáson, mely alkalmával felelevenítésre kerülnek a szabályok betartásával kapcsolatos tudnivalók, az új információk átadásra kerülnek. Nagy figyelmet fordítunk a biztonságos munkavégzéshez szükséges feltételek megteremtésére, annak betartására.

12. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A szakmai programot készítette	Dr. Nagy Erzsébet intézményvezető Dátum: 2023. 10.30. Aláírás:.....
Jóváhagyta (a fenntartó részéről)	Dr. Kovács Ferenc polgármester Dátum:..... Aláírás:.....